

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ **«Історія української державності»**

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 201 «Агрономія»

Освітня програма 201 «Агрономія»

Рік навчання **1**, семестр **1**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **3**
Мова викладання **українська**

д-р іст. наук, доцент Сидорович Олександр Сергійович
[sydorovith@ukr.net](mailto:sidorovith@ukr.net)

<http://moodle.nati.org.ua/course/view.php?id=838>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Історія української державності» – послідовне вивчення державно-політичного, соціально-економічного, духовного, етнічного, культурного розвитку українського народу в контексті розвитку світової цивілізації з урахуванням профілю інституту.

Завдання вивчення дисципліни:

1. Сформувані у студентів цілісне уявлення про історичний розвиток українського народу та державності на українських землях спираючись на джерела та наукову літературу;

2. Закласти підвалини української свідомості

3. Виховати фахівців, здатних аналізувати та використовувати історичний досвід у вирішенні актуальних проблем сучасної української державності тощо.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що передують: шкільний курс історії України, шкільний курс правознавства, українська мова (за професійним спрямуванням), інформаційні технології.

дисципліни, що забезпечуються: філософія, землеробство, меліорація земель, основи землеустрою та земельного кадастру.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія».

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

Програмні результати навчання (ПРН):

- аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції;
- прагнути до самоорганізації та самоосвіти;
- обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права;
- проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Феномен української державності	1/2	Знати понятійно-категоріальний апарат, завдання та методологію історії. Вміти користуватися періодизацією історії української державності. Володіти історичною схемою М. Грушевського. Розуміти основні етапи розвитку	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	4 бали

		української національної історичної думки, стан та перспективи сучасної української державності.		
Тема 2. Додержавний період в історії України	1/2	Вміти визначати доісторичний (додержавний) період в історії людства. Знати: первісні громадські та державні утворення на терені України; держава антів; зародження праслов'янського етногенезу; трипільська культура; автохтонність українців.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	4 бали

Тема 3. Україна-Русь (IX ст. – перша половина XIV ст.)	1/2	Знати: походження стародавніх слов'ян; східні слов'яни: становлення та етногенез; початок Київської Русі; внутрішні і зовнішні фактори розвитку Давньоруської держави; розробленість давньоруських земель; розпад України-Руси; продовження процесу формування української народності; виникнення українського етносу; Галицько-Волинське князівство – спадкоємець державних і соціокультурних традицій Київської Русі.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	4 бали
Модульна робота				5 балів
Всього за 1 модуль				17 балів
Модуль 2				
Тема 1. Литовсько- польська доба в історії української державності (друга половина XIV ст. – перша половина XVII ст.)	1/2	Розуміти причини інкорпорації України-Руси Литвою. Знати державно-політичний, економічний, культурний і релігійний вплив українських земель на Литву; Кревська та Городельська унії; боротьба Литовського і Московського князівства за давньоруську спадщину. Взаємовідносини з Кримським ханством.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	4 бали

		Захоплення українських земель Польщею. Люблінська унія. Виникнення і наростання національної, соціальної і релігійної конфронтації. Завершення формування української народності.		
Тема 2. Козацька державність в історії України (друга половина XV-XVIII ст.)	1/2	Розуміти причини виникнення та розвитку козацтва Знати характерні риси Запорізької Січі як центра консолідації українських національних сил. Національно-визвольна боротьба українського народу. Періодизація української національної революції. Характер, мета і наслідки Переяславської угоди 1654 р. Діяльність Б. Хмельницького: різноманітність оцінок. Українська козацька держава у геополітичних інтересах Польщі, Росії, Кримського ханства. Туреччини. Велика Руїна. І. Мазепа. Гетьманщина. Імперська політика Росії, Пруссії та Австрії в Європі у XVIII ст. Три поділи Польщі.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	4 бали

Модульна робота				5 балів
Всього за 2 модуль				13 балів
Модуль 3				
Тема 1. Україна під владою Російської та Австро- Угорської імперії наприкінці XVIII ст. – початку XX ст.	1/4	Знання об'єктивних тенденцій входження України до державних структур Російської та Австрійської імперій. Державно-правовий і політичний статус і стан України у складі Російської імперії. Утворення єдиного національно-господарського комплексу. Формування модерної української нації. Назрівання загальнонаціональної кризи на початку XX ст. Український політичний рух та його основні течії. Національно-культурне відродження й боротьба за національне визволення українського народу в діяльності різних політичних сил. Україна в роки Першої світової війни: світовий баланс сил та національні інтереси України. Трагедія українського народу у світовій війні. Австро-угорська політика у західноукраїнських землях. Антивоєнний рух народних мас. Пошук шляхів	Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.	6 балів

		виходу України з війни.		
Тема 2. Боротьба за відродження державності України (1917-1920 рр.)	2/4	Знати основні тенденцій української революції. Національно-політичні сили в українській революції. Створення єдиного національного фронту. Платформа Української Центральної ради у відносинах з Росією. Дипломатичне визнання УЦР. Трансформація революційних процесів у військове протиборство за владу в Україні. Брестський мир. Гетьманат та Директорія. Селянський повстанський рух. Встановлення влади рад в Україні. Процес державотворення в Україні. Основні наслідки української національної революції.	Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.	7 балів

<p>Тема 3. Україна в умовах становлення комуністичного режиму.</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати тенденції розвитку України в системі міждержавних відносин на початку 20-х років. УСРР як суб'єкт міжнародного права. УРСР у системі «договірної федерації». Вхідження УРСР до складу Радянського Союзу. НЕП в Україні: зміст та наслідки. Прискорена індустріалізація та примусова колективізація. Голодомор 1932-1933 рр. Політичні репресії 30-х років. Тоталітаризм як політичний режим в Україні: його сутність та механізм реалізації. Посилення імперський тенденцій в ідеології та політиці. Україна і світ у 20-30-ті роки.</p>	<p>Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>4 бали</p>
<p>Тема 4. Україна у Другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті</p>	<p>2/2</p>	<p>Розуміти причини кризи Версальсько-Вашингтонської системи. Підготовка до Другої світової війни. Україна в політиці інших держав. Початок</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій.</p>	<p>4 бали</p>

		<p>Другої світової війни та її хід. Напад нацистської Німеччини на СРСР. Розгортання руху опору в Україні. Роль СРСР та антигітлерівської коаліції в розгромі фашистської Німеччини. Матеріальна допомога союзників СРСР. Визволення України. Внесок народу України та інших народів СРСР у перемогу над фашизмом. Уроки Другої світової війни та її геополітичні наслідки. Активна роль УРСР у світовій політиці. Завершення збирання основних етнічних земель українського народу в межах єдиної держави. Політика «холодної війни». Формування системи Схід-Захід. Утворення політико-військових блоків. Труднощі відбудови народного господарства. Посилення тоталітарно-бюрократичних тенденцій у громадсько-політичному житті 40-50-х років.</p>	<p>Виконання самостійної роботи.</p>	
Модульна робота				5 балів
Всього за 3 модуль				24 бали
Модуль 4				

<p>Тема 1. Українська РСР у 60-80-ті роки XX ст.</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати особливості розвитку суспільно-політичного життя. Обмеження тоталітаризму. Реформи М. Хрущова, їх суперечливий і непослідовний характер. Застійні тенденції в економічному та соціально-політичному житті України. Діяльність П.Є. Шелеста та В.В. Щербицького. Зародження дисидентства в Україні. Правозахисний рух. Релігійне дисидентство. Спроби М. Горбачова реформувати суспільство на шляхах демократії, гласності. Невдача реформ у СРСР, інших соціалістичних країнах. Наростання відцентрових тенденцій і розпад СРСР.</p>	<p>Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>8 балів</p>
--	------------	---	--	----------------

<p>Тема 2. Українська державність на сучасному етапі</p>	<p>2/4</p>	<p>Об'єктивні і суб'єктивні причини розпаду СРСР. Боротьба України за незалежність. Активізація суспільно-політичного життя. Вибори 1990 р. до Верховної Ради УРСР. Декларація про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Референдум і президентські вибори 1991 р. Особливості ринкових реформ в Україні в 90-х роках. Спроби подолання системної кризи в економіці, політиці, соціальному та духовному житті. Політичні та соціальні трансформації 90-х років – першій пол. XXI ст. в Україні. Конституційний процес. Економіка, культура, мистецтво, освіта на початку XXI ст. Зовнішня політика Української держави 90-х років XX ст.</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>8 балів</p>
<p>Модульна робота</p>				<p>5 балів</p>
<p>Всього за 4 модуль</p>				<p>16 балів</p>
<p>Всього за семестр</p>				<p>70 балів</p>
<p>Екзамен</p>				<p>30 балів</p>
<p>Всього за курс</p>				<p>100 балів</p>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Під час занять вимагається переводити мобільні телефони в беззвучний режим. Допускається «правило вільної ноги», (можливість виходити і заходити в аудиторію за нагальної потреби без дозволу викладача).

ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Присутність на лекції	1	7	7
2.	Доповідь/Участь у обговореннях та доповнення на практичних заняттях	3	15	45
3.	Написання модульної роботи у вигляді есе	4,5	4	18
4.	Підсумкова атестація/екзамен (включає матеріал всіх модулів)	30	1	30
Разом				100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано